

VELIKI INTERVJU S MINISTRICOM KULTURE NINOM OBULJEN KORŽINEK

“Milanović me
podsjeća na mog
prethodnika - stalno
traži neprijatelje i
izmišlja sukobe”

str. 8-9

GORAN PENIĆ GORAN MEHKEK / CROPIX

MINISTRICA KULTURE I MEDIJA
ODGOVARA NA KRITIKE PISACA, GOVORI
O VODSTVU HNK U ZAGREBU, LJETNIM
FESTIVALIMA TE SLIČNOSTIMA
MILANOVIĆA I HASANBEGOVIĆA

NINA OBULJEN KORZINEK

"Milanović me
podsjeća na
Hasanbegovića.
Izmišlja sukobe, i
neprijatelje.
Tomašević? Dobro
ćemo surađivati"

M

inistrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek u velikom intervjuu za Nedjeljni pojašnjava kako će se urediti medijsko i kulturno zakonodavstvo, odgovara na kritike pisaca o sustavu novčanih stimulacija, govori i o tome kakva je sudsina vodstva HNK u Zagrebu, otkriva i koji će se sve ljetni festivali moci održati ove godine, te objašnjava zašto smatra da su predsjednik Milanović i Zlatko Hasanbegović zapravo vrlo slični.

Sustav novčanih stimulacija autora izazvao je velike polemike u javnosti zbog bodovnih kriterija jer neki pisci tumače kako se umjetničko djelo ne može bodovati na taj način.

- Sustav stimulacija postoji devet godina i uveden je za vrijeme ministricе Zlatku kao novčana nagrada za najbolja djela objavljena u prošloj godini. Kao za sve druge odluke koje donosi Ministarstvo, one moraju biti utemeljene na što preciznijim kriterijima jer se radi o dodjeli javnih sredstava. Bez jasnih kriterija bilo je teško utvrditi kojih će 10 ili 15 autora od mnogih prijedloga dobiti financijsku stimulaciju, pa smo zamolili DHK i HDP da predlože nove kriterije. Njihov prijedlog bio je jako dobar, a oni koji su potegnuli tu priču u javnosti čini mi se da kriterije nisu ni pročitali. Naime, ulazno bodovanje je samo prva stepenica, a finalna odluka kao i uvijek temelji se na prosudbi vrijednosti. Zato u vjećima imamo stručnjake različitih profila, estetskih usmjerenja i svjetonazora. Polemike su u kulturi uvijek dobrodoše, a draga mi je da se unatoč disonantnim tonovima, više od 70 pisaca prijavilo na taj poziv.

Koju su kriteriji pri otkupu knjiga jer neki izdavači kažu kako imaju dojam da se daje svima pomalo, a da neke knjige ostaju po strani?

- Politika otkupa ima dva cilja. Jedan je ravnopravno popunjavanje fundusa narodnih knjižnica, u skladu sa standardima, a drugi vrednovati prijedloge nakladnika. Kriteriji su vrlo dobro definirani: o otkupu odlučuje Vijeće, a manje od 50 posto sredstava koje Ministarstvo osigurava za otkup kanalizira se putem Vijeća. Veći dio sredstava, oko 20 milijuna kuna, osigurava se izravno knjižnicama koje slobodno odbiru knjige po svojim prioritetima. Vrlo rijetko ćete čuti da netko kaže da je dobro što se neka knjiga otkupila, uglavnom ćete čuti samo one koji su nezadovoljni jer njihova knjiga nije otkupljena. Međutim, sredstva su ograničena, Vijeće utvrđuje prioritete i razmatra različite kriterije: vrijednost djela, kvalitetu prijevoda, ali i nakladnički portfelj, cijenu, nalaze li se knjige u distribuciji i sl. Najavila sam da pripremamo reviziju sustava otkupa. Dali smo prijedlog nakladnicima na razmatranje i nadam se da ćemo za 2022. pripremiti novi način otkupa koji će pridonijeti razvoju distribucije i daljnjem razvoju knjižarstva jer u ovom trenutku Ministarstvo izravno plaća nakladnicima i zaobilazi redovite kanale distribucije, a kako je naša agenda da se potiče i razvoj knjižarstva, mislim da će novi model pomoći da najvrjednija djela i dalje dolaze u knjižnice, ali da se tržiste dinamizira.

Je li propala Nagrada mlade kritike, jer žiri se raspao zbog

kriterija da knjiga mora biti pišana na hrvatskom?

- Kriterije je utvrdio Institut za poticanje čitanja, ne mi, nismo mi birali povjerenstvo, niti koordinatori, mi samo financiramo projekt. Predlagatelji projekta su napisali da će se uzeti u obzir knjige napisane na hrvatskom jeziku. Svaki izdavač kad izdaje knjigu u Hrvatskoj, u NSK evidentira na kojem je jeziku knjiga napisana. Jedna od knjiga koja je ušla u uži izbor nije bila napisana na hrvatskom što je kriterij koji su oni sami utvrdili. Zamoljena sam sa strane tima da ih primim na razgovor, primila sam ih i rekla da se trebaju držati kriterija koje su sami utvrdili. Zato mi nije jasno kako je puštena teza da smo mi o bilo čemu ili ja osobno odlučivali. Uocili smo potrebu preciznijeg definiranja statusa knjiga koje se izdaju u Hrvatskoj, a koje nisu pisane na hrvatskom jeziku. Napominjem da takve knjige knjižnice i danas samostalno otkupljuju, a mi ćemo vidjeti može li se u kriterijima otkupa preciznije definirati mogućnost otkupa takvih djela. Što se tiče projekta Nagrada mlade kritike, nadam se da će uspjeti realizirati projekt jer je namijenjen mladima i uklapa se u našu strategiju poticanja čitanja.

Što možemo očekivati ovog ljeta, hoće li biti velikih festivila?

- Svi će se festivali održati, omogućiti će se svima onima koji to žele da organiziraju manifestacije u punom kapacitetu uz korištenje covid-potvrda, a vidjet će se do koje mjeru će onima koji se ne mogu prilagoditi omogućiti funkciranje sukladno važećim mjerama. Sigurna sam da ćemo se sa što većom cijepljenošću vratiti kulturnim dogadanjima s punim kapacitetima.

Ultra?

- Koliko je meni poznato, ove se godine neće održati, jer takav festival traži dugu pripremu. Organizatori sličnih festivala nisu mogli ući u rizik i prije godinu dana započeti planiranje i ugovaranje. Međutim, namjera je da što prije omogućimo svim organizatorima pune kapacitete bez ograničenja, ali, naravno, uvjet će biti ili cijepljene ili da ste preboljeli covid ili da imate negativan test.

Kada je riječ o obnovi kulturnih zgrada, rok za iskoristiti sredstva iz Fonda je kraj lipnja 2022. Hocemo li stići?

- Stići ćemo sigurno jer su potrebe za finansiranjem obnove puno veće od sredstava koja su nam na raspolaganju iz Fonda. Ministarstvo je dosad ugovorilo gotovo tri milijarde kuna radova koji se mogu sufinancirati putem Fonda. Nakon toga imamo na raspolaganju i druge izvore i NPOO-a i VFO-a. I prije odobrenja sredstava iz Fonda velik dio elaborata smo naručili, pripremili projekte kako bismo maksimalno iskoristili mogućnost financiranja iz Fonda solidarnosti.

Marin Blažević - je li on novi intendant HNK u Zagrebu?

- U svom mandatu sam pokazala da sam na sva mesta ljude birala po programu i slala sam uvijek poruku da vjerujem u javne natječe. I sljedeći intendant ili intendantica HNK bit će onaj ili ona koji ponudi najbolji program.

"ZAKON O MEDIJIMA IDE DO KRAJA GODINE. PREDLAŽEMO UNAPREĐENJA I TRANSPARENTAN UVID U VLASNIŠTVO I FINANCIRANJE MEDIJA"

"IČI ĆE SE PREMA REGISTRACIJI ONIH KOJI KOMENTIRAJU ČLANKE NA PORTALIMA. TADA NAKLADNIK NEĆE BITI ODGOVORAN ZA KOMENTAR, NEGOTAO OSOBA"

Sadašnja intendantica, spekulira se, neće se ponovno kandidirati. Zašto ste ju štitili kad znamo što se sve dogadalo u HNK?

- Nisam čula da se sadašnja intendantica neće kandidirati, to mi je prvi glas. Nadam se da ćemo imati više kandidata i da ćemo moći odrabiti onoga koji ponudi najbolji program i koji svojim iskustvom može garantirati da će dobro upravljati HNK. A što se tiče dogadanja oko HNK, čvrsto sam stala iza uprave u trenutku kada sam smatrala da je napad na upravu zapravo napad na sve naše kulturne institucije koje su se trudile nastaviti s radom u teškim uvjetima epidemije. Štitila sam integritet nacionalnog kazališta i integritet svih zaposlenika, i onih koji su davali potporu i onih koji su bili protiv intendantice. Jer, smatrala sam, ako ima nešto sporno, to se treba riješiti u za to nadležnim institucijama, a ne kroz medije i neutemeljene napade. To ne podržavam niti ću podržavati za bilo koju instituciju, bez obzira na moje osobno mišljenje i stavove o pojedinim prijeporima.

Treba li onda D. Vrgoč ići u novi mandat?

- Neću donositi odluku dok ne vidišim tko će se i u kakvim programima javiti. Gospoda Vrgoč iza sebe ima osam godina vrlo uspješne realizacije programa u kojem je kazalište napredovalo i u kojem je i finansijski napravilo iskorake kakve mnoge prijašnje uprave nisu mogle ni sanjati. A neki od tih ljudi koji su ostavili kazalište u dugovima, sada su se našli pozvanima marširati oko kazališta i tražiti smjenu. O tome treba li ograničavati mandate na dva vodimo raspravu i kroz Zakon o kazalištima će se to definirati.

Kakva će biti suradnja s Tomom Ševićem?

- U svom mandatu sa svim lokalnim čelnicima bez obzira kojoj političkoj opciji pripadaju imala sam dobre odnose. Nekad bih se možda više konfrontirala nekim tko je iz moje stranke ako su nam se razilazili stavovi oko prioriteta kulturnog razvoja. Tako da vjerujem da ćemo dovesti do toga o čemu danas govorim, zašto ga je mijenjao? Osim toga, dužnost je svakoga od nas čuvati institucije. Bez argumenata napadati institucije od strane jedne od najvažnijih institucija u državi nije dobro i sigurno to ne radi za opće dobro nego za svoj partikularni politički interes. Takve izjave treba najoštrije osuditi. Informativni program HRT-a je kvalitetan i to se najbolje vidi po gledanosti i slušanosti. Građane ne možete na duge staze manipulirati niti prevariti. Gradani večinski još uvijek prate programe HRT-a. I to je ono što je relevantno. Treba i dalje ulagati u neovisnost i profesionalizam i osigurati stabilno financiranje da mogu ispuniti svoju ulogu.

Zakon o autorskim pravima također je izazvao kritike, posebno novinara koji smatraju da ne definira dobro primjeren udio u naknadi internetskih platformi te da se prema njemu sva materijalna prava prenose na poslodavca trajno.

- Isto kao što radikalna ljevica kaže da nastavljaju stopama svoga prethodnika. Ne obazirem se na one koji kontinuirano bilo s krajnje lijeva ili s krajnje desna pokušavaju kontaminirati kulturu ideološkim podjelama. Jedini ispravni pogled je da baš kultura bude područje uvažavanja u kojem moraju postojati različiti politički, svjetonazorski, estetski i svi drugi stavovi

cjelinu i nadam se da ćemo uskoro finalizirati i taj propis.

Kako tu štitite novinare?

- Novinari su danas potpuno nezaštićeni u odnosu na internetske platforme i Zakon treba odgovoriti na pitanje kako mogu najbolje postići zaštitu. Mislimo da će predloženi model, koji osigurava trajnu kolektivnu zaštitu novinarskih prava, osigurati održivost i primjereni i pravičnu naknadu autorima. Ovdje govorimo o ostvarivanju prava na digitalnom tržištu gdje nije realno postići dogovor ako novinari i izdaci ne budu nastupali zajedno. Naš je cilj osigurati da svi hrvatski nakladnici i svi hrvatski novinari profitiraju. Pojedini novinari iskazali su nezadovoljstvo odredbom oko prenošenja imovinskih prava u slučaju kad su novinari u radnom odnosu, ali nisu ponudili alternativno rješenje što se dogada prestankom radnog odnosa jer ne možete 'odnijeti' svoja prava bez narušavanja cjelevitosti medija za koji ste radili. S druge strane, moralna prava uvijek ostaju novinarima. Zakon predviđa mogućnost da novinari i poslodavci ugovore svoje odnose na drugi način ugovorima.

Mislite li i vi kao premijer da su mediji namjerno krivo izgovorili ime Filipovića?

- Ili je bilo namjerno ili se novinarka nije dobro pripremila. Red je, ako nekoga zovete u emisiju, pripremiti se toliko da gostu znate izgovoriti ime. Složit ćete se da je to minimum profesionalizma.

Imaju li predsjednik i premijer isti odnos prema medijima?

- Ne vidim da je to usporedivo. Predsjednik Vlade i svi mi njegovi suradnici imamo odgovornost u teškim okolnostima dnevno donositi odluke i posvećeni smo rješavanju problema koje su nam donijele krize. Nastupamo i govorimo o temama koje su egzistencijalno važne za naše građane. S druge strane, predsjednik me ponekad me podsjeća na mog prethodnika. Stalno izmišlja sukobe, neprijatelje, stalno se s nekim obraćunava i svada da bi na takav način bio u medijima. Kad smo zadnji put čuli da je o nečemu govorio afirmativno? O bilo kome da je govorio bez ljuntnje? Stvarno me podsjeća na retoriku ljudi koji pripadaju nekavim ekstremnim, bilo lijevim ili desnim, političkim pokretima.

Zašto premijer izbjegava medije u posljednje vrijeme?

- Nemam dojam da izbjegava medije. Ni premijer, niti bilo tko od nas ministara, ne izbjegava niti se gura pred medije. Uvijek smo dostupni za sva pitanja. Nakon sjednice Vlade u četvrtak premijer je održao konferenciju i odgovarao na sva pitanja.

Mato Franković je rekao da nisu krivi mediji za poraz Davora Filipovića nego pogrešna kampanja, to mu je premijer zamjario. Ispada da u HDZ-u nitko ne smije ništa reći?

- Nisam stekla takav dojam, niti protiv. Razdoblje izbora posebno je emotivno za sve sudionike. Mislim da su izjave gradonačelnika u tom trenutku bile izvadene iz konteksta. Staloženo smo i argumentirano unutar stranke i na temelju svih pokazatelja analizirali rezultate. HDZ je ujverljivi pobednik, osvojili smo neke gradove i županije u kojima nikada ili dugo nismo bili na vlasti, s druge strane izgubljeni su neki u kojima se dugo bilo na vlasti. Svaki su izbori svima nama poruka kako dalje raditi da ga eventualno tamo, gdje smo izgubili povjerenje, ponovno vratimo. ✓